

Svar på fråga 2024/25:615 av Olle Thorell (S)
Åtgärder mot lokförarbristen

Olle Thorell har frågat mig om jag avser att ta initiativ för att öka attraktiviteten för lokförarutbildningarna, exempelvis genom att sänka kostnaderna för tester och hälsoundersökningar.

Många arbetsgivare har svårt att hitta arbetskraft med rätt kompetens, inte minst vad gäller kompetens som motsvarar yrkesutbildning på gymnasial nivå och yrkeshögskolenivå. För att stärka kompetensförsörjningen satsar regeringen på yrkesutbildning för vuxna.

I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen bland annat att ytterligare 900 miljoner kronor tilldelas för fler platser inom regionalt yrkesvux, inklusive studiestöd. För att kommunerna ska få bättre planeringsförutsättningar och öka möjligheterna till ett bättre nyttjande av utbildningsplatser inom regionalt yrkesvux föreslår regeringen även att kommunerna ska kunna ansöka om och få statsbidrag för upp till två år framåt i tiden. Regeringen har även tillfört Myndigheten för yrkeshögskolan

motsvarande cirka 1 500 fler helårsplatser för åren 2024--2025 och cirka 7 000 fler helårsplatser beräknas från och med år 2026. Vidare har regeringen den 19 december 2024 gett Trafikverket i uppdrag att stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen inom järnvägssektorn. Detta uppdrag syftar bl.a. till att öka järnvägsyrkets attraktivitet bland unga.

Lokförarutbildning ges inom yrkeshögskolan. Det innebär att utbildningarna står under statlig tillsyn och berättigar till studiemedel från CSN. För behörighet att antas till en yrkeshögskoleutbildning kan det i vissa fall ställas krav på särskilda förkunskaper. Utöver krav på förkunskaper får det även ställas sådana villkor som är en förutsättning för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde som utbildningen förbereder för. I fråga om lokförare så finns det bestämmelser på EU-nivå som innebär att en lokförare t.ex. inte får lida av sjukdom eller tillstånd som kan orsaka nedsatt uppmärksamhet eller koncentration. Mot den bakgrunden krävs det att lämpligheten för lokföraryrket prövas med hjälp av en yrkespsykologisk undersökning och läkarundersökning enligt Transportstyrelsens föreskrifter.

Sverige har ett av världens mest generösa studiestödssystem, dvs. förmånliga bidrag och lån som möjliggör yrkesutbildning för individer som vill skaffa sig de kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. Tillsammans med breda satsningar på utbildning för vuxna, inom komvux och yrkeshögskolan, bedömer

regeringen att förutsättningarna finns på plats för att
lokförarutbildningen ska vara attraktiv.

Stockholm den 2 januari 2025

Johan Pehrson